

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.
Vidéken: félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

SZÉKELY IMRE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Fő tér 42. szám. Lamprecht palota,
első emelet, az udvarban.

Őszinte szavak.

— január 19.

A ki az összes debreczeni napilapokat olvassa, vehette észre, hogy most az „Őszinte szavak” csak úgy repkednek a levegőben. Elkezdte a „D. F. U.”-ban K. ur. folytatja a Szabadságban X. ur. Nongjuk, hogy X. ur. X. betűvel jelöli az algebra azt, a mi variabilis. Engedjék meg hát, hogy egy pár őszinte szót mi is közre bocsásunk.

A dolog előzménye — hogy azt három szóval elmondjuk — az, hogy a gf. Dégenfeld 18 éves kiskirálysága alatt a debreczeni szabadelvű párt végig szolgálta Tiszát, Vekerlét, Bánffy és a mikor — a Dégenfeld bukása után — a Széll aera alatt elkövetkezett a nemzeti felbuzdulás, a debreczeni szabadelvű párt volt az, a melyik a hazafias eszméknek magában a szabadelvű pártban a megindítója volt.

Közben Bánffy, a ki a corruptiót a kulmináló fokra felemelte és így a közélet megtisztítására irányult nagyszabású aktio negatív megteremtője volt — magántanításai közben rájött, hogy ő eddig — dilettáns volt, semmi sem úgy van jól, a hogy ő azelőtt hirdette ak-

kor lesz boldog a magyar, hogyha ezentul épen ellenkezőképen intézzük a haza sorsát, mint a hogy ő intézte. Megalakít tehát egy pártot, a melyiket „Uj pártnak” nevez, és Debreczenben a régi Bánffy gárda legexponáltabb alakjai 7-en — oh ómen — gyűjtik ahiveket.

Közben újra, megbukik Széll és jön az erős kéz jegyében Tisza. Csakhamar ide hozzánk is jön Puky helyébe Domahidy Elemér. Jött. Fogadta a szabadelvű párt kipróbált hiveit és akkor ott egyetemlegesen elítélte az üres jelszavak kergetőit. T. i. mindazokat, a kik nem Gesztről kapják az evangéliumot. Mi, kik a 67-es bölcsességnek született ellenségei vagyunk egy főispántól, pláne Tisza főispántól nem is várhattunk egyebet, mint elítélést. Vicem pro vice. Sőt, tisztában levén a Tisza névben concentrált politika érdemei Domahidy Elemért a programbeszédei alapján, mint nyílt sisakkal küzdő becsületes ellenfelet láttuk en garde állani. De lám, a 67-es alapu ellenfelek, a kik ha vannak 67-en, tényleg 67. alapon kerültek ott össze, erős támogatást látnak a beszédben, olyan erőset, hogy jónak látják a dolgot személyes ténre vinni. És megindul egy csata a 67-es debre-

czeni magyarok között nagy tüzzel és görög tüzzel: azt hinné az ember, hogy ennek emberhalál lesz a vége, pedig az egész csak szemfényvesztés, — megtévesztése akar lenni a becsületes, hithű negyvennyolczasoknak, a kiket ilyen ritka szövésű hálóval akarnak a 67-es alap hivei közre megnyerni.

Szíves engedelmmel megvizsgáljuk azokat a motivumokat, hogy miknek az alapján lesz a Saulusból Paulus, a Saulinusokból pedig kálvinista Paulinus?

Szóval, előre hát az „őszinte szavakkal!”

A tél nyomora.

és a falus: szegények.

Irta: Egy jegyző.

— január 19.

A községi élet egyik legelhanyagoltabb része még napjainkban is a szegényügy; igen ritka község az, hol a szegényügy feladatának megfelelni képes volna, mert nem állanak rendelkezésére azok a segítő eszközök, melyek e humánus intézményt életképesé tehetnék. A községek szegényügye a fajta igazi mostoha gyermek s a legtöbb helyen csak

Mouzon lovag.

Irta: Paul Ginisty.

A második év Frimaier 19. napján egy esapat elítelt jött ki a lyoni városház „Tartarus”-ából. Tartarusnak nevezték a városház pinczéinek azon részét, melyben a forradalmi törvényszék által guillotine-re ítélt foglyokat elzárták, a többi pinczehelyiséget „Elysium”-nak nevezték, ezekbe azokat a foglyokat csukták, a kik még reményt táplálhattak, hogy szabadsággal fog végződni fogságuk.

Mouzon lovag a halálra ítélték közé tartozott. Jelentéktelen külsejű, kis termetű, ötven év körüli ember volt, a ki két szenvedélynek: a fuvolázásnak és kártyajátéknak szentelte életét.

A guillotine a Belletour-téren volt felállítva. — Eppen tizenkettőt ütött az óra, a mikor az elítélteket a guillotinehez kivették, Dorfeuille elnök parancsára.

Mouzon lovnak tizenkét társa ment már halálba s most ő rá került volna a sor, de valahogy meglepedezett róla a hóhér, a ki nyugodtan szedte szét gépjét. A tömeg kíváncsisága a kivégzett áldozatok felé fordult s vele senki sem törődött. Hirtelen egy kécsuszott be összekötött kezei közé, melyek megszabadultak kötelékétől s egy hang sugta a fülébe:

— Kövessen minden vonakodás nélkül. A lovag, a ki halálos félelmet állott

ki, akaratlanul követte ismeretlen megmentőjét. Egy fiatal ember ragadta meg karját s czipelte magával.

— Siessünk, siessünk — szolt most a fiatal ember, azután befordultak egy kis utcába, majd egy korcsmába tértek be, a melyben rajtuk kívül egy lélek sem volt már.

— Most pedig pihenje ki magát — mondotta kedélyes nevetéssel a fiatal ember. — Messziről jött, bizonyára elfáradt.

A lovag megmentője egy Perrier nevű kalaposinas volt. Jó hazafinak tartotta magát, de ma különös szánalmat érzett az áldozatok iránt s így történt, hogy megmentette a lovagot, a ki halálfélelme mellett is megőrizte alakjának kissé komikus hatását s talán ez a nevetésre készítő megjelenés lopta Perrier szívébe a szánalmat a lovag iránt. Borral kínálta meg Mouzont.

— Most már tul vagyunk a veszélyen... őszintén megvallva, magam sem tudom, mi készített arra, hogy önt saját életem kockázatásával kiragadjam a halál torkából. Nem ismerem önt, legfeljebb annyit tudok önről, hogy más nézetei lehetnek mint az enyéme. Megundorodtam a sok vértől s elhatároztam, hogy megmentem.

A lovag, mintha álomból ébredt fel, tágra nyitott szemekkel bámult Perrier-re.

— Most pedig módot kell találnia, hogyan meneküljön el innét s azután éljen tovább.

— Tovább élni? . . . Eleget éltem, kedves barátom. Köszönöm önnek, a mit velem cselekedett, de legjobb szeretném, ha már végzett volna velem a hóhér — szolt rezignáltan a lovag, a ki elbeszélte fogságba kerülése történetét.

Elmondta, hogy akkor fogták el, a mikor Pouché és Colbet d'Herbois Lyonba érkezett. Soha politikával nem foglalkozott. Büne az volt, hogy ártatlan ellenvetést tett, a miért lerombolták azokat a középületeket, a melyek pártállást sem foglalhattak — mert hisz kövekből voltak összerakva! Azok közé az áldozatok közé osztották be, a kiket, mivel a guillotine nem működött elég gyorsan, ágyukkal lövették össze. Szerencsére csak a vállán sebesült meg, de a vérfürdő után ismét elfogták, börtönbe zárták, a hol majdnem éhen halt.

Es az ajánlat, melyet neki Perrier mondott, nem egyéb, mint újabb sorozata az üldözéseknek, a mely végül is guillottinnal fog végződni.

— Még egyszer köszönöm önnek szíveségét kedves barátom, de most visszatérek oda, a honnét ön elczipelt.

— Csak nem elhamarkodni a dolgot — vigasztalta Perrier, a kit egészen meg hatott a lovag elbeszélése.

— Azután hová is mehetnék, a hol rögtön el nem fognának?

— Egy két napra adhatnék önnek szállást, elég idő, hogy ezalatt módot találjon a szökésre.

névleg létezik, pedig a nyomor, különösen így tél idején, a nádfedeles falusi kunyhókat is felkeresi, sőt sok helyen állandó tanyát is üt.

A fővárosi és helyi lapok hasábjain lapozgatva, látom és olvasom, hogy itt a jótékonyági egyletek, amott a társadalom mozdul meg, hogy a tél dermesztő hidege ellen felruházza a ruhátlan árvákat, tüzelő anyaggal lássa el a szegényeket s tápláléko: adjon az éhezőknek s midőn látom e nemes versenyt, mely a városokban a szegény istenadta nép érdekében minden lehetőt elkövet, mintegy elszorul a szívem, mert tudom, hogy ily támogatásra a falun sinylődő szegények érdekében is nagy szükség volna, amde a falusi társadalom egyrészt gyenge ily segítő akciózt kifejtteni, másrészt hiányzanak is a legtöbb helyen az ily irányú mozgalmak vezetőjére hivatott faktorok.

A községekben sinylődő szegények tehát a legtöbb esetben egyedül és kizárólag a községi szegénypénztárak terhére részesülhetnek némi segélyezésben s ha elképzeljük most azt, hogy egy ilyen községi szegény pénztárnak átlagos évi bevétele 50—100 korona, akkor fogalmat alkothatunk egyúttal arról is magunknak, hogy milyen segítő akciózt fejthet ki egy ilyen községi pénztár ott, a hol 8—10 vagy talán több községélyezésre szoruló szegény is akad.

Talán mondanunk sem kell, hogy az ilyen segélyezés ennek nem is nevezhető s így annak a falusi segélyre szoruló szegénynek mindennapi kenyere a kifizetés, a szemérmes szegények pedig ki vannak zárva mindenféle segélyezésből. Szomorú, de így van. Köznépünkben nincs kifejlődve még annyira a jótékonyág gyakorlására irányuló hajlam, mint a társadalom felsőbb rétegeiben, alamizsnát kérő üres kézzel távoznék, de saját hajlékában már nem keresi fel a szűkölködőt, azt tartván: ha kell, kérj s így a segítés módja olyan a községekben, hogy

— Komoly ajánlat, de gondold meg, hogy kiszámíthatatlan következményű kellemetlenségeket vállalsz magadra.

— Igazad van, de történjék, aminek történnie kell. Utóvégre még sem hagyhatom az utcán.

Megvárták az est beálltát, hogy észrevétlenül térhessenek Perrier lakására, a hol a lovag igen barátságosan viselkedett megmentőjével. A jó vacsora a bor megoldotta nyelvét s kűtőben is hálát érzett Perrier iránt.

Este felé óvatosan besurrantak a kapun s felmentek Perrier lakására. Perrier felajánlotta a lovagnak saját ágát s ő egy szalmazsákon aludt. Mouzon lovag savanyu ábrázattal nézett körül a szegényes szobában. — Még azért mindig jobb, mint a börtön — mondotta Perrier.

— Igazad van, de korántsem olyan jó, mint a versailles-i kastély — jegyezte meg a lovag.

Másnap Perriernek munka után kellett látni. A mikor hazatért, mintha mindent fejtegető állítottak volna. A lovag szabadsága tudatában ismét a régi lett. A forradalmi képeket, melyek felizgatták kedélyét, eltávolította a falakról s oly kényelmesen kezdett berendezkedni, a mennyre csak a szegényes szoba megengedte.

Perrier zavarába hozta a lovag magaviselete s zavara nőtt, a mikor megtudta, hogy az első emeletre új lakó költözött, a ki nem volt más, mint Dorfeuille. Jól tudta,

kicsiny és szűkre szabott arányainál fogva csak az részesülhet benne, ki a házról-házra járást nem átálja.

A falvak igazi szegényei tehát a legtöbb esetben ki voltak zárva mindenféle segélyezésből, mert a szegénypénztárak szűkre szabott bevételei nem is igen engedték ezt meg. Ugy látszik, hogy most egy üdvös intézményt életbe léptetnek és segédkezet nyújtanak a községeknek, hogy ezek a szegényügy terén hatásosabb működést fejthessenek ki.

Eddig ugyanis a közigazgatási hatóságok által kiszabott kihágási büntetések kilenczötized részben az állam bevételeit szaporították, ez év elejétől kezdve ezek a büntetések felerészben a községek szegénypénztárait fogják megilletni, e révén tehát a községek szegény alapjai évenként legalább 1 millió korona bevételhez jutnak, a melyet szegényügyi célokra használnak fel s ha okosan használják ezt fel a községek, akkor igen sok szűkölködő család nyomorán lehet most már a községekben is enyhíteni.

KARCZOLATOK.

(H. I.) Ezer lovat akart vásárolni valami török bég az oszman hadsereg számára és e célból a debreczeni országos vásárra is ellátogatott Persze, hogy családostan távozott el, mivelhogy a vásárban a hagyományos szellem egyetlen bajnokát sem találta. — Bécsben tessék lovakat vásárolni, bég uram!

A múlt héten meghalt egy honvéd őrnagy Debreczenben. Kíváncsiak vagyunk rá és nyilvántartjuk, hogy Pitreich ur, a honvédelmi miniszter utján melyik podagrában nyugalmazott osztrák tisztet neveztetik ki a helyére?

Nagykárolyi gróf Károlyi György nagykárolyi mandátumát petícióval támadják meg azon a czímen, mert a gróf ur, mint gondnokság alá helyezett kiskorú, nem választópolgár. Frank Boriska pedig már

hogy ezentul milyen helyzete lesz. Elkerülhetetlen halál várna rá, ha megtudnák, hogy házában egy halálból menekült foglyot rejteget.

— Atkozott szomszédság — mondotta a lovag — s ezek után nem marad más hátra, mint rögtön megyek a forradalmi bizottsághoz s jelentkezem.

Köszönöm szépen. És mi lesz velem? Az én fejem épp úgy a guillotine alá kerülne, mint az öné. Onnek ezentul nem szabad kimozdulni lakásomból — érvelt Perrier.

— Kedves barátom beláthatod, hogy igazam volt, a mikor azt mondtam, hogy roppant sok kellemetlenséget vállalnál magadra, a mikor lakásodra fogadtál — szolt a lovag.

Igy mult el egy hét. Az első emeleten tényleg tanyát ütött egy forradalmi csoport. Kedves barátom — szolt egy napon Perrierhez a lovag — unatkozom nálad s már-már azon tűnődöm, érdemes-e tovább is így élni? Lásd, már mindenem tul volnék, ha engedél volna utamon haladni. Szeretnék egy fuvólát s egy csomó kártyát, hogy unalmamat elűzhessen.

— Fuvólát... Hogy gyanut keltsünk?

— A konvent még nem tiltotta be ezt a hangszert. A mi a kártyát illeti, majd kettesben elszórakozunk vele, megtanítlak. Perrier engedelmessé volt kénytelen s teljesítette a lovag minden szeszélyét, de úgy érezte, mintha fejét már lemetszette volna a guillotine. Később már annyira

lefoglaltatta a képviselő ur jóvendőbi napi díjait. Tessék itt igazságot tenni! Bizony, se neked, se neked nincs igazad; mert egy és örök igazság az országos szabadelvű párt szeanyosa, mely legujabban Nagykarolyban szelöztetetik. E falak közt hangzottak hát szavaid, óh Kölcsey. hol most a kibérelt lelkiismeret lakik?!

Debreczen városában 2901-ben volt a Dobieczyk Sándor véros képviselő választása, az ebből folyó bünügyeket 1904-ben tárgyalja a kir. törvényszék. E késedelemnek oka az, hogy e világraszóló bünper szálai elágaztak Amerikába, Kínába, a holdba és az Androméda csillagzatba, — csak most sikerült őket összebogozni gordiusi csomóvá a kir. vizsgálóbírósnak.

Egyik tekintélyes fővárosi lap a parlament tisztaságáról vezércikkézővén a múlt héten, lelkesütségében annyira védelmebe vette a szabadelvű pártot, hogy azt irta felöle, mikép az a párt és az ő parlamentje nem méltó többé a nemzet bizalmára. Ejnye, no, ne tessék ócskaságokat ujdonságotolni, hiszen az már régi dolog!

A nagykarolyi szabadelvű párt a Frank Boriska révén európai hírnévre szert tett gróf Károlyi Györgyöt választotta képviselőjül. Similis simili quodet. De ha e mellett van még igazság is, akkor az országháznak el kell ültania e kerületet a képviselő választás jogától, mert azt a szegényt, hogy még a nagykarolyi szabadelvű párt is küldet képviselőt az országgyűlésbe, nem akarjuk európai hírvé tenni.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Szász Károly utóda. A dunameléki ev. ref. egyházkerület mult év október hónapjában tartott közgyűlési határozatából kifolyólag vasárnap bontották föl a szavazólapokat, a melyeket az ősz Szász Károly püspök nyugalmába vonulása következtében, a püspök személyére beadtak. A legtöbb szavazat Baksay Sándorra esett, a ki régi disze a magyar protestáns világnak. Kitűnő szónok, fényes tollú író, a kinél a magyar fajaak alig van hivatottabb rajzolója s tisztább megszólaltatója, de nincs a magyar népsnek jobb ismerője sem nálánál. A Kál-

dilemmába került saját magával, hogy egészen elvesztette fejét. Vagy habozás nélkül teljesíti a lovag minden kívánságát, vagy — önmagát szolgálatja ki a forradalmi bizottságnak. Élete most már akarat nélküli játéka volt a lovag szeszélyeinek.

Ha néha ellenkezni próbált, gunyos mosolylyal szolt a lovag:

— Megmondtam akkor!... A lovag mindenben kiszolgáltatta magát, értett valamit a konyhaművészethez is, ha szerét tette, izletes ételeket készítette magának Perrierrel. Majd a berendezést kifogásolta, nem volt megelégedve a falak színével, úgy viselkedett, mint egy kis zsarnok. Idővel rákényszerítette Perrier saját elveit s módfelett szórakozott, a mikor Perrier tehetetlenségében ellenvetésekkel próbált érvelni.

Perrier kétségbeesetten türt. Hónapok multak így el. Egy napon nagy nyugtalanság támadt a házban. A forradalmi bizottság ész nélkül menekült a házból. Thermidor 9-ének híre jutott el Lyonba. Dorfeuille sietve menekült, de később elfogták.

A mikor Perrier meggyőződött arról, hogy a helyzet megváltozott, egy rugással kinyitották szobája ajtaját, hogy visszafojtott keserűségét egyszerre kiürítse s dühvel kiáltott a lovagra.

— Szerencsére nem került a guillotine alá, de most menjen innon s saját jószántából tegyen kötelet a nyaka köré. Megérdemli...

via-téri egyházi épületben gyűlt össze tegnap délelőtt tizenegy órakor az egyházkerületi bizottság Darányi Ignác elnöklésével. Tagjai voltak a bizottságnak: Konecz Imre és Módy Lajos főesperesek, Szilassy Aladár, Adam András, Kálóssy József, Szóts Farkas és Vécsey Tamás. A püspökségre két komoly jelölt van: Baksay Sándor, solti egyházmegyei főesperes és kunszentmiklósi lelkész és Petri Elek teológiai tanár. Összesen háromszáztizenhat szavazat érkezett be. Ezek közül hét egyházközség (a sepsi, ujbácsi, né edí, első-nyáregyházi, bátai, pákozdi és bölcsei) szavazatát alaki szabálytalanság miatt megsemmisítették. A háromszázkilenc szavazatból száznolcvan-kettő Baksayra, száztizenkilenc Petrire esett, nyolcz pedig másokra. E szerint Baksay Sándort ötvenöt szótöbbséggel püspökké választották.

Kiss Áron, a tiszántuli egyházkerület püspöke a következő szövegű sürgönyben üdvözölte az új püspököt:

„Szívöl üdvözlöm, működését kísérje az Isten kegyelme. Kiss Áron püspök.”

A debreczeni ev. ref. egyház küldöttség holnap, 20-án délelőtt 11 órakor Kiss Áron püspök lakásán plést tart. Tárgy: segélykérvények elintézése.

A Hittanszaki Önképző-Társulat választmányá szombat délután nagyfontosságú ülést tartott. Határoztak ugyanis első sorban a pályakérdések felett, melyeket a Társulat minden esztendőben kitűzni szokott az önképzés és a nemes verseny minél hathatósabb fejlesztése céljából. A pályatételek a következők: egyháztörténelemről „Szegedi Kiss István élete és reformatori munkássága”, dogmatikából: „Az Isten akarata és az ember”, ujszövetségi írásmagyarazatból: „A Kor. II. levél 13. részének exegetikai és kritikai fejtegetése”, továbbá egy urvacsoira utáni prédikáció (CXIX. zs. 106. verse alapján) és végül egy elő- és utó imádság az előbbi egyházi beszédhez. A pályadíjak 30 és 15 korona közt vannak megállapítva.

Ugyanekkor döntött a választmány a következő kilenczedik és tizedik protestáns-estélyek műsorát illetőleg is, a melyeket a Társulat február 7-én, illetve márczius 13-án fog rendezni, mindkét alkalommal a szokott helyen: a főiskola dísztermében. A február 7-iki estély műsorán dr. Baltazar Dezső h.-szoboszlói ref. lelkész szabad előadása lesz, ki a keresztyéni bátorságról fog beszélni. Az estély változatosan összeállított műsorát a legközelebbi napokban küldi szét az elnökség. — A márczius 13-án rendezendő s az ez évi protestáns-estélyek sorozatát berekesztő tizedik estélyre pedig a program legfőbb számának betöltésére a Társulat Futó Zoltán szentesi ref. lelkészt, a békés-bánati egyházmegyének a nagyhirű, jeles tollu s kiválóan ékesszóló vezetőalakját kéri fel, kinek megnyerése ismét új dicsőséget jelentene az estélyek történetében.

Egyéb kisebb fontosságú tárgyak mellett elhatározta a gyűlés, hogy a múlt évben már megkezdett egyháztársadalmi összejeveleteket ismét megkezdji és pedig azon az új munkatérén, melyek a legutóbbi idők jelölték ki számára, t. i. a homokkerti és a esapókerti imaházakban, hol január 24 én kezdődőleg minden vasárnap délután hittanhaligatónk fognak imádkozásból és kátemagyarazatból álló istentiszteletet tartani. A midőn e szép s eredményeiben már a múlt évben is fényesen bevált intézkedéseért a Társulatot a legmelegebben üdvözljük; egyben ismételtlen kérjük Debreczen református egyházának minden egyes s különsebben az említett helyeken lakó tagját, hogy minél nagyobb számú részvételével támogassa igyekezetét e lelkes társulatnak. Nem zárhatjuk be tudósításunkat a nélkül, hogy a legteljesebb elismeréssel ne

adózunk a Társulat választmányának azon szép javaslatáért, melyet minden bizonynyal a közgyűlés is magáévé teend s a melylyel ez évi hatalmas erőre, lankadatlan buzgóságra és tiszta vallásosságra valló munkásságát a lehető legméltóbban óhajtja beferezni s annak a legszebb, minden időkre maradandó emléket állítani. Ez a tény az, hogy — alapjában a jövő kilenczedik protestáns-estély jövedelméből — a Társulat két gyönyörű ezüst kancsót fog adományozni a homokkerti imaház urasztala számára, hogy ez által mig egyfelől jelét adja a legszebb áldozatkészségnek, addig másfelől fokozza annak a szeretetteljes missiónak hatását, a mely missiót a Társulat a Homokkertenben nem tulbecsült, de öntudatos önbizalommal vállal magára.

Uj olvasókör. A debreczeni ev. ref. főgimnázium tanári kara már régebben elhatározott ifjúsági olvasókört létesített a „Főgimnáziumi Önképzőkör” kebelében s az olvasó most nyílt meg. Több szépirodalmi folyóirat, napilap, élelzap, diáklap, társadalmi lap áll az önképzőköri tagok rendelkezésére, kik a szórakozást a legteljesebb mértékben feltalálják, annyival is inkább, mert a lapokon kívül sakk is van az ifjúság szórakozására.

Egyházi birtok eladása. Az ág. hitv. egyház tanácsa közgyűlési felhatalmazás alapján elhatározta, hogy a Piac-és Szent-Anna-uteza sarkán lévő Schaffer-féle háznak, az egyház tulajdonában levő fele részét eladja özv. Mentze Henrikné társtulajdonosnak.

Az izraelita tanítók gyűlése. Az országos izraelita tanító egyesület alföldi fiókköre február hónap 29-én előértekezletet és márczius hónap 1-én Szolnokon II. körü közgyűlést tart. A gyűlésre a meghívókat, melyben a gyűlést illető részletes utasítások és tájékoztatók is benne vannak, Kuthy Zsigmond a kör elnöke már szét is küldte.

Börtön-dal.

Irta: **Kossuth Lajos.**

Ezt a költeményt Székely János, kézdívárshelyi ev. ref. pap iratai közt, egykoru másolatban találta az öreg negyvennyolczas ref. pap fia, Székely Ödön nagyenyedi tanár. Kossuth Lajos akkor írhatta, mikor országgyűlési tudósító irodája miatt börtönben szenvedett. A Kossuthért lelkesedő ifjúság szeltében másolhatta, így kaphatta az agg lelkész is, ki 1848-ban 23 éves ifju volt, egy évre rá Bem apó oldalánál tőzértiszt, ki Szeben ostrománál a hős mellett harczolt. Ezek után az adotok után a vers eredetiségében nem kételkedhetünk s így közöljük is azt Székely Ödön tanár szivességéből.

Mennydörög a bün ifju fejemre,
Vedd kora bucsum nappali fény!
Üdv neked éjjak, melyet imádozt
Szarvaival furt despota kény.

Nemde sötét szül pusztá setétet?
Tiszta világnak magzata fény.
Rab maga, a ki tömlöczöt állit,
Hol lenyomottan türjön a rény.

Jertek az átkot dörgeni rája:
Légyen örök rab lelke homálya!
Rémesen ha, ha, ha, zugni velem
Éljen az áldott fejedelem!

Ismerek én egy nagyszerű házat,
Egy apa van benne, gyermeke sok
És sima szolgák gyermekit üldik.
Én is e háznak sarja vagyok.

Kis házu szomszéd éle mögötte,
Szük kalibáján tűz üte ki.
Le — s bele égett mindene néki:
Nép, apa, szolgák, rémes az átok,
Melyet az égett kére le rátok.

Börtön, az élet, rabja az ember.
Élet az önkény, ellene viv.
És mi az ember? Börtön a lélek,
Börtön az Isten, börtön a sziv.

Szívbe, csak ottau boldogul élvén
Függetem az édes pillanat élvén;
Most örömminek e falon át
Hallom a multból hattyudalát.

Nem! Nagy időben nemtelen a bu,
Áldozatot kér a honni vész
Sors szava: önként vesszen az egyes,
Hol teljes időt vár az egész.

Föl haza, föl nép, lelkedet edzed!
Melyet elől a képtelen éj,
Sorsod örömben s őseid intnek,
Hogy szabadon, hogy nemzetül élj.

S majd, ha leszálland napja fiadnak,
Égi homályi fényre virradnak,
És az ölé vész messze rohan, —
Áld meg az ifjut hamvaiban.

Nevek.

Igazán nem tudom, miféle eredetű szokás a keresztnévnek különféle, felismerhető és felismerhetetlen módon elferdítése. Hogy nem magyar szokás, azt tudom. Mert a magyar ember szeret ugyan tréfálózni és gunynevek osztogatásában nem szükmarku; a vezetéknevet is szivesen elferdíti, kivált ha annak kiejtése ránézve kellemetlen, de a keresztnevének békét hagy. Mitugrász, Muszkavászon, Csutorafürész, meg más eféle gunynevek gyakoriak. Az is megessik, hogy Plankensteint Palánk Istvánnak mondják vagy — a mi érthetlenebb — Fleis-schert Slájfernek. De István szomszéd, János sógor, András bátyám, Mihály komám, sohasem Pista, Janesi, Bandi vagy Miska. Legfeljebb apró gyermekeknek ba mondják az ilyen kicsinyített neveket. Az meg már épen sértés számba megy, ha Ferenczet Ferkónak vagy Lajost Lajkónak mondja valaki.

Hát mondom, nem magyar szokás a keresztnevének illetően elferdítése. Az meg aztán épen nem, hogy az ilyen tréfás, bizalmaskodó neveket komoly, hogy ugyanmondjuk: hivatalos nevekül akarják szerepeltetni.

Azért nagyon csodálkozom azon, hogy a magyar ugynevezett uri osztálynál nagyon elterjedt ez a divat. Először csak a leányneveknek tekerték ki így a nyakát. Évek óta olvasok a báli tudósításokban ilyen neveket: Bebe, Bibi, Cici, Didi, Fifi, Iezi, Jela, Koko, Lolo, Macza, Manyi, Mantó, Pepe, Toto, Zizi, Zsuzsa. De ez még csak hagyján, ha leányokra ráadnak ilyen neveket. Elvégre régen megirta Arany János: a leány sorsa csupa kénytelenség. Kicsi korá-

ban kedveskedésből ráadnak valami ilyen nevet, aztán nem tud tőle szabadulni. A leány nem maga nevezi magát, hanem a környezete. Névalírások őtől nem igen származnak. Vagy ha származnak is, nem forognak közkezen. Az ő neve úgy kerül a közönség elé, a hogy a báli tudósítók leírják. Azért a leánynak nehéz szabadulni az egyszer ráadott becéző névtől. Ámbár az sem példátlan, hogy a leány is meg tud szabadulni legalább a nyilvánosság előtt az ilyen névtől, ha meg akar szabadulni.

Férfiak ellenben már igenis maguk a felelősök azért, ha ilyen kicsinyítő, becéző alakban kerül a nevük a nyilvánosság elé. Ők maguk írják oda a nevüket a meghívókra, vagy az azok alapjául szolgáló aláírási ívekre. És im, kerülnek a kezembe olyan báli meghívók, a melyeken a rendezőbizottság tagjai Gusztik, Jósikák, Laczik. Ez már sehogysem jól van. Nemcsak azért esik ez súlyosabb beszámítás alá, mert — mint mondtam — a férfi maga rendelkezik a nevével, hanem azért is, mert az ilyen becéző név nyilvános használata a komolyság rovására megy. Leánynál nem okvetlen kellék a komolyság. Te csak virág légy, drága esesebecs — haszontalan, de szép, — mondja Madách. Férfiál ellenben főkéllék a komolyság. És hogy lehessen komolyan venni azokat az urakat, a kik maguk nem akarják komolyan venni magukat. A kik magukat kifejezik, hogy ők gyermek számba kívánnak menni.

Nem tetszik nekem sehogysem ez a divat.

Egyetem Debreczenben.

— Bizottságok kiküldése. —

január 19.

A legutóbbi tiszántuli ev. ref. egyházkerületi közgyűlés egy nagy bizottságot választott, melyet abból az alkalomból küldött ki, hogy a Debreczenben felállítandó harmadik egyetem ügyében megindított mozgalmat minden vonalon tovább fejlessze a minden alkalmat ragadjon meg arra, hogy a nagy jelentőségű czélt diadalra juttassa.

Ez a nagybizottság volt megbizva a mozgalom minden irányban való előkészítésével. A nagybizottság ma délelőtt tartott ülésében erősen akciósba is lépett.

Gróf Degenfeld József elnöklete alatt tartott értekezletet a nagybizottság a kollégium kis tanácstermében.

Először is felolvasták a tiszántuli ev. ref. egyházkerület ide vonatkozó határozatát.

Márk Endre kollégiumi főügyész indítványozta, hogy miután a debreczeni főiskolával tulajdonképen együtt született Hajdúvármegye s miután a vármegye meg az egyetem ügyében ugyszólván semmit sem tett, hívassék fel a megyei közönség és a megye, mint hivatalos testület, hogy az egyetem felállításának előkészítéséhez járuljon a megye is hozzá, olyanformán, hogy ajánlja fel a közoktatásügynek, hogy egy tanszéket saját anyagi erejéből felállít.

A vármegyével való érintkezés és ez ügy további előkészítése tárgyában egy bizottságot küldtek ki, melynek Zsigmond Sándor esperes elnöklete alatt tagjai lettek

Weszprémy Zoltán, Czeglédy Mihály, Padra Sándor, Erőss Lajos, dr. Tüdős János, dr. Balkányi Miklós és dr. Ferenczy Gyula, mint bizottsági jegyző is.

Ugyancsak indítvány tétetett, hogy felkéressenek az összes debreczeni és hajdumegyei pénzüzetek, ipartársulatok és vállalatok, hogy szintén vállalják magukra egy tanszék felállításának költségeit.

Ezen ügyben a bizottság tagjai lettek Szabó Kálmán elnöklete alatt Szávay Gyula, dr. Lőkovicz Márton és Ferenczy Gyula dr.

Ehathározták ezután, hogy Biró Lajost, a kiváló tudóst — a ki megígérte, hogy felolvasást tart Debreczenben — felkéri, hog február hó 21-én tartson felolvasást. A felolvasó ülés a Bika-szálloda disztermében lesz s annak előkészítésére szintén egy bizottságot választottak Komlóssy Arthur elnöklete alatt, melynek felekezetre való tekintet nélkül tagjai lettek az összes iskolaigazgatók.

Ugyancsak elhatározta a bizottság, hogy Biró Lajos nevére a jövedelemből egy alapítványt tesznek.

Zsigmond Sándor indítványozta, hogy minden hajdumegyei község egyháza, hatósága és intézményei hivassanak fel, hogy az egyetem érdekében mozgalmat indítsanak.

Jászi Viktor pedig egy központi bizottság alakítását indítványozza, mely éber figyelemmel kíséri az eseményeket s mindent elkövessen az egyetem eszméjének fokozott mértékben való ápolására.

Ezen bizottság tagjai lettek:

Dr. Bartha Béla elnöklete alatt dr. Jászy Viktor, Szávay Gyula, Fehér Gábor, Erőss Lajos, Kozma László, Márk Endre és Ferenczy Gyula.

Itt helyben pedig szintén lesz egy ilyen bizottság, melynek elnökeként Domahidy Elemér főispán fog működni.

Amerikai párbaj áldozata.

Egy debreczeni ügyvédjelölt eltűnése.

Debreczen, jan. 19.

Napok óta egy ösmert debreczeni fiatalember hirtelen és váratlan eltűnéséről, helyesebben elutazásáról beszélnek.

Társas körökben, hivatalokban és más helyeken sem beszélnek másról, csak erről az igazán feltűnést keltő esetről.

A váratlanul eltűnt fiatalember dr. K. Z. ügyvédjelölt, ösmert előkelő debreczeni család fia, a ki a debreczeni aranyifjuságnak és az uri társaságoknak rokonszenves, kedvelt tagja volt.

K. Z. egy hét előtt hagyta el Debreczent és az új világba Amerikába utazott.

Elutazásáról családján kívül senki sem tudott. Utlevéllal a zsebében, melyet kellő időre szereztek meg számára, hagyta el a szülői otthon és hazáját.

Váratlan és feltűnést keltő elutazását szerelmi regényvel hozzák kapcsolatba.

K. Z. elutazásának oka a köz-

szájon forgó hírek szerint: *amerikai párbaj.*

Két év előtt történt volna az eset, mikor amerikai párbajt vívott és a fekete golyót ő huzta.

Most telt le a határidő. K. Z. szüleinek állítólag bevallotta, hogy amerikai párbaj áldozata és hír szerint azok tanácsára választotta (nagyon helyesen) a halál helyett az Amerikába való utazást.

NAPI HIREK.

— **A városháza nagytermének kibővítése.** A városháza nagyterme átalakításának és kibővítésének eszméje már két év előtt felmerült. A nagyterem jelenlegi állapotában semmire sem felel meg czéljainak. Legnagyobb baja az, hogy szűk, úgy, hogy népesebb közgyűlések alkalmával a bizottsági tagoknak nem jut hely. Már ez maga is ideoldottá teszi a nagyterem kibővítését, de szükséges ez azért is, mert a tervbe vett bizottsági tagok létszámának felemelésével éppen szükségessé válik a közgyűlési terem kibővítése. Annak idején meg is bízták a mérnöki hivatal, készítsen a terem kibővítéséről tervet és költségvetést. A mérnöki hivatal két tervet készített. — Egyik szerint a terem minden nagyobítás nélkül csak átalakítanak, másik szerint az utca felé építendő kiugrással nagyobbítanak a terem. Az építési bizottság foglalkozott ezekkel, de nem döntött egyik mellett sem, hanem felhívta a mérnöki hivatal, készítsen tervet és költségvetést olyan módon, nem lehetne-e a közgyűlési terem az udvar felé, a folyosó hozzáadásával kibővíteni. A mérnöki hivatal ilyen módon is elkészítette a tervet és költségvetést és az építési bizottság Domahidy Elemér főispán elnöklésével holnap délután 3 órakor tart ülést, mely alkalommal a városháza termének átalakításán kívül tárgyalás alá kerül a jegyár kibővítésének ügye is.

— **A főkapitány helyettes és a helyettes bűnügyi főnök fizetése.** Domahidy Elemér főispán elrendelte, hogy Végh Gyula h.-rendőrfőkapitány és Jeney Miklós a bűnügyi osztály h. főnöke addig, míg ez állások véglegesén nincsenek betöltve, a főkapitányi, illetőleg a bűnügyi osztály főnökének a fizetését kapják.

— **Kossuth Ferencz beteg.** Kossuth Ferencz, az országos függetlenségi párt illusztris elnöke, Bartha Ferencz esküvőjén Nagyikindán meghült s most beteg fekszik lakásán. Orvosa véleménye szerint néhány napig nem vehet részt a parlament ülésein.

— **Eljegyzés.** Tóby Elek dr. városi jegyző, a debreczeni társas élet egyik rokonszenves, kedvelt tagja, eljegyezte Pusztay Katát, Pusztay Sándor földbirtokos leányát.

— **Félszázados házassági évforduló.** A legnagyobb csendben, szűk családi körben ritka szép ünnepély folyt le tegnap este. A debreczeni kereskedők nestora, városunk érdemes és köztisztelőben álló polgára: Sesztina Lajos vaskeres-

kedő, te
évfordul
munkás
a malor
gatóján
közletű
a jubila
kivánat

éjjel a
félíg m
rendő ő
idő al
eszméle
litották
tötták,
reczeni

találtat
zolás m
osztályá

a meg
ujabb v
Ilyen g
auszobo
tarban
vegzett
kul. Er
a megy

délután
28. sz
öngyill
nagy k
kés sz
dr., ke
segély
házb
nincs

Domah
vármeg
lása fo
állásra
nevezte

felkész.
Tóth Pa
Balogh
takarék

sár ügy
régí őh
conzumi
hoz is
hogy töl
vásár lé
fordult
engedély
nyeit. A
most K
előtt 10
értekezl
melyen
létesítés

tegnap
ler Káro
Simonff
Károly,
Vilmos
gazdasá
való bér
adását k
zódás le
nek. A
200 kor
a cipés
költségé

kedő, tegnap ülte meg házasságának 50-ik évfordulóját. Előző este az „István“-malom munkásainak dalegylete szerenádor adott a malom megalapítójának, volt elnökgazgatójának, a tegnapi nap folyamán pedig közletünk számos kitünősége kereste fel a jubiléumot, hogy e ritka napon szerencsekívánatait kifejezze.

— **Megfagyott ember.** Tegnap éjjel a Bercsényi-utca 6. szám alatt egy félig megfagyott ember hullájára kadt a rendőrség. Ha észre nem veszik, rövid idő alatt bizonyára holtra fagy. Így is eszméletlen állapotban volt már. Beszállították a kórházba, a hol megállapították, hogy az illető Szabó Gábor debreczeni napszámos.

— **Egy ezüst óra és láncz** találtatott tegnap. Tulajdonosa kellő igazolás mellett átveti a rendőrség büntügyi osztályánál.

— **Gyógyszerész kisasszony a megyében.** A nőemancipáció legújabb vívmánya a gyógyszerész kisasszony. Ilyen gyógyszerész kisasszonya van Hajdúszoboszlónak, a hol egyik ottani gyógytárban alkalmazták Tóth Béláné 8 gymn. végzett asszonyt, gyógyszerész gyakornokul. Erről tegnap tették meg a jelentést a megyei hatósághoz.

— **Sziven szurta magát.** Ma délután fél 2 órakor Csillag-utca 28. számú házban Szegedi Lajos öngyilkosságot követett el. — Egy nagy konyhakést mellébe szurta. A kés szíve alá hatolt. Varga Emil dr., ker. orvos részesítette az első segélyben. Kiszállították a kórházba, de életben maradásához nincs remény!

— **Uj vármegyei levéltári segéd.** Domahidy Elemér főispán a Nagy Gábor vármegyei levéltári segéd nyugalomba vonulása folttán a megüresedett levéltári segédi állásra Horváth Károly vármegyei irnokot nevezte ki.

— **Eljegyzés.** Kovács János ref. lelkész, népiskolai felügyelő és neje K. Tóth Paula leányát Margitot eljegyezte Balogh György n.-szalontai földbirtokos és takarékpénztári vezérigazgató fia Sándor.

— **Értekezlet a sertés konzumvásár ügyében.** A debreczeni hentesiparosok régi óhaja, hogy Debreczenben a sertés konzumvásár létesíttessék. Eziránt a tanáchoz is fordultak és a tanács ígéretet tett, hogy tőle telhetőleg előmozdítja a konzumvásár létesítését. A tanács a miniszterhez fordult előbbben is, kérve a konzumvásár engedélyezésének feltételeit és kedvezményeit. A miniszter azokat megküldötte és most Király Gyula tanácsnok vasárnap délelőtt 10 órára a városháza nagytermében értekezletre hívta egybe az érdekelteket, melyen határoznak a sertés konzumvásár létesítése ügyében.

— **A jog- és pénzügyi bizottság** tegnap délután 4 órakor tartott ülést Bészler Károly elnöke alatt. Jelen voltak: Simonffy Imre, dr. Magoss György, Varga Károly, Rontsik Lajos, Aczél Géza, Schwarz Vilmos és Török Gábor. A hatvan-utcai gazdaság a vadászterületeknek hat évre való bérbeadását és a rájuk eső rész kiadását kérte. A bizottság egyelőre a szerződés lejártáig nem tehet eleget a kérelemnek. A szőlőtermelők szövetsége részére 200 koronás alapítványt javasol a bizottság, a cipészkiállítás 570 koronás nyomtatvány költségének pedig a leengedését. A tanítók

Eötvös-alapjára száz koronát javasoltak megadni. Tolnavármegyének azon átiratát pedig, hogy a törvényozók megvesztegetése büntetendő cselekményként vétessék a büntető törvénykönyvbe, partolják.

— **Simonffy Emil kitüntetése.** A zenede tanárai vasárnap testületileg tisztelgettek Simonffy Emil kir. tanácsos, zenedei igazgatónál, hogy üdvözöljék őt kir. tanácsossá történt kinevezetése alkalmából. A tanári kar szóoka: Füredi József, szép szavaira az ünnepelel meghatóttan válaszolva kijelentette, hogy legfőbb törekvése lesz a tanári nyugdíjalap-tervezetet megvalósítani. Reméljük, hogy Simonffy Emil kir. tan., a ki a zene muzsájának Debreczenben olyan palotát tudott emelni, a melynek az egész országban párja nincs, a tanári nyugdíjat is meg fogja tudni teremteni s így e tekintetben sem lesznek a debreczeni zenede tanárai hátrányban a többi vidéki zenedék mögött. E szép terv megvalósítása lesz Simonffy igazgató hosszú és üdvös működésének méltó koronája.

— **Az adózók érdekében.** Felhívának mindazon ingatlanul bíró adózók, kiknek ingatlanukon bekebelezett tartozások vannak, hogy vallomásaikat, az ált. jöv. pótdadó kivételénél leendő felhasználás céljából, a városi adókirovat-hivatalban saját érdekében folyó év január hó 31 ig annnyival is inkább adják be, mivel a később beadottak elfogadtatni nem fognak. Kik erre nézve vallomás ívet még nem kaptak volna, azok jelentkezhetnek az adókirovat-hivatalban, hol is azt díjmentesen megkaphatják.

— **A katonai felülvizsgáló-bizottság elnöke.** A honvédelmi miniszter az állandó vegyes katonai felülvizsgáló-bizottság elnökéül Domahidy Elemér főispánt, helyettes elnökéül Rásó Gyula alispánt kinevezte.

— **Adomány a szegényeknek.** Boldogh István, Arany János-utca 12. szám alatti lakos a polgármesteri hivatalban öt koronát adott át a szegények részére.

— **A nőegyletből.** A jótékony nőegylet elnöke felkéri a választmány összes tagjait, hogy a február 6 án rendezendő mulatság megbeszélése céljából e hó 20-án d. e. 11 órakor lakásán szíveskedjenek megjelenni.

— **Pályázat Csokonai életrajzára.** A Csokonai-kör, városunknak ez igazán feladata magaslátan álló irodalmi egyesülete pályázatot hirdet Csokonai Vitéz Mihály élet- és írói jellemrajzára. Erre vonatkozólag a következő felhívást vettük: A legfeljebb 20 nyomtatott ivre terjedő pályamű Csokonai életének elbeszélésén kívül ismeresse a költő egész irodalmi munkásságát és méltassa legfőbb műveit. Oly tervezettel is lehet pályázni, melyhez az egésznek legalább két nyomtatott ivnyi kidolgozott részlete van csatolva. A pályázat határideje 1904 december 15. Pályadíj 1000 korona, mely csak irodalmi színvonalon álló és 1905 aug. 31-ig teljesen elkészítendő munkának adatik ki. A jutalmazott pályamű a kör kiadványaként jelenik meg, a melynek a kiadási költségen felüli tiszta jövedelme a szerzőt illeti. A pályaművek más kezével írva, jelíges levéllel ellátva a kör titkári hivatalához adandók be. Debreczenben, 1904. január 16. Kardos Albert a „Csokonai-kör titkára.

TAVIRATOK.

A képviselőház ülése.

— A „Debreczen“ eredeti távirata. —

Bpest január 19.

A képviselőház mai ülésén napirend előtt szóvátették Feilitsch házelnöknek azon eljárását, hogy tegnap Kaas Ivor báró határozati javaslatát nem fogadta el.

Az ellenzék nagy sérelmet lát az elnök eljárásában, ezért erősen támadták Feilitschot, különösen Holló Lajos, a ki az elnök tegnapi eljárását pártpolitikai erőszakoskodásnak minősítette.

Feilitsch elnök azzal védekezik, hogy azért nem fogadta el a Kaas Ivor határozati javaslatát, mert a Várady Károly beszéde közben, vagyis az ő felszólalása után adta be. Ő tehát a házszabályok értelmében járt el és őt semmiféle pártpolitikai szenvedély nem vezette.

Ebből aztán heves házszabályvita támadt, melyben igen sokan felszóltak. Köztük Szederkényi Nándor, Tisza István miniszterelnök, azután ismételt Feilitsch, Rakovszky stb. valamennyien a házszabályokat magyarázták.

Végeredményében hitelesítették a mult ülés jegyzőkönyvét, vagyis a Kaas Ivor javaslata nem lett felvéve a jegyzőkönyvbe.

Azután áttértek a napirendre, melynek során először is elnök bejelenté, hogy Khuen-Héderváry Károly gróf Egyiptomba utazására hat heti szabadságot kér. Erre Szederkényi Nándor husz aláírással ellátott kérvényen zárt ülést kértek, a melyet az elnök kénytelen volt elrendelni. A zárt ülés lapunk zártakor ért véget. Beszéltek a zárt ülésen Holló, Szederkényi, Tisza, Simonyi, Rakovszky, Apponyi.

Zárt ülés után most Udvarý Ferencz kezd beszélni a napirenden levő ujoncmegajánlási javaslathoz.

Vakmerő támadás az utcán.

Budapest, január 19. Ma hajnalban fél 4 órakor a Lónyai-utca közepe táján megtámadták Pásztor András rendőrelenőrt, a kinek fején több súlyos sebet ejtettek. Az eszméletlen állapotban levő rendőrtisztviselőt szállították a Rókus-kórházba, a hol jobban lett. — Az ismeretlen tettesek ellen az eljárást megindították.

SZINHÁZ.

Műsor:

Kedd: Aranyvirág. (C. bérlet).

Szerda: Aranyvirág. (A. bérlet).

Csütörtök: Aranyvirág. (B. bérlet).

Péntek: Közönyt-közönynyel, (C. bérlet).

Szombat: A velencei kalmár. (A. bérlet).

Vasárnap: d. u. Bajusz, este: Menyecskek. (Bérletszűnet).

Nőemancipáció. Ezt a régi énekes vigjátékot adták tegnap nagyon mérsékelt számú közönség előtt. Felhő Rózi kedvesen

játszott, nagy tetszés mellett énekelt s táncolt. — A többi szereplők közül Mezey, Szilágyi, Faragó és Havasi Szidi arattak tetszést.

Színházi hírek. Most három estén keresztül az Aranyvirág kerül színre, mely általános nagy tetszést aratott a bemutató előadásán s mely ép olyan kedvelt darabja lesz a műsornak, mint társá, a Bob herceg. A mai előadásra már tegnap elkelt a jegyek nagy része. Pénteken klasszikus vígjátékban lesz részünk; a Közönyt-közönyvel című vígjáték kerül színi kiütő szereposztásban. Szombaton a Velencei kalmárban egyik legjobb alakítását kapjuk Sebestyén Gézáknak; vasárnap pedig a Verő-féle Menyecskek gyűjtőcím alá vont három egyfelvonásos népszínmű kerül színre a főszerepben Réthy Laurával.

MULATSÁG.

Mulatságok sorrendje.

- Január 20-án. Gazdász táncestély a „Biká”-ban.
 Január 20-án. Csizmadia szövetkezet bálja a „Koroná”-ban.
 Január 23-án. A „Casinó” estélye.
 Január 23-án. Polgári kör bálja a „Biká”-ban.
 Január 24-én. Asztalos ifjuság bálja a „Biká”-ban.
 Január 24. Fényes jégünnep a Margit fürdő jégpályáján.
 Január 30-án. Jogász bál a „Biká”-ban.
 Január 30-án. Vas- és fémmunkások bálja a „Koroná”-ban.
 Február 4-én. Kereskedő ifjak bálja a Bikában.
 Február 6-án. Nőegyleti bál a Bikában.
 Február 6-án. Postás bál a Koronában.
 Február 13. A debreczeni „Függetlenségi Kör” bálja a Bika szálloda dísztermében.
 Február 14-én. Fillér-egylet teaestélye a Bikában.
 Február 7-én. Iparos kör bálja a Bikában.
 Február 13-án. Függetlenségi kör bálja a Bikában.
 Február 13-án. A „Debreczeni Első Temetkezési Egylet” táncmulatsága a „Koronában”.

A debreczeni iparos-kör 1904. február hó 7-én, vasárnap az „Arany Bika”-szálloda dísztermében saját pénztára és könyvtára javára zártkörű táncestélyt rendez. Belépti díj személyenként 2 korona. Csatlódjegy 3 személyre 4 korona. Jegyek előre válthatók a meghívó előmutatása mellett Papp Testvérek, Nagy András, Varjassy Gyula, Balla Mihály, Fridvalszky Rezső és Gyürki Sándor urak üzletében és este a pénztárnál. Zenész Magyar Testvérek zenekara. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hirteligen nyugtáztatnak. Kezdeté este 8 órakor.

— **A „Polgári-Kör”** bálrendező-bizottság igen tisztelt tagjai felkéretnek, hogy a bátra vonatkozó végleges intézkedések megbeszélése végett folyó hó 21-én csütörtök este 6 órakor a kör helyiségébe megjelenni sziveskedjenek. A mennyiben a meghívók széthordása miatt több oldalról panasz merült fel ez uton is felhívja a rendezőség az igen tisztelt közönséget, hogy a ki meghívóra igényt tart forduljon a kör helyiségébe. A rendezőség a hölgyeket belépés alkalmával igen díszes és maradandó emlékü táncrenddel fogja meglepni. A táncestély az előjelekből ítélve a farsang legsikerültebb estélye fog lenni, a melyen Magyar Testvérek teljes bandája fogja huzni a talp alá valót kivilágos kiviradtig.

A „Debreczeni Első Temetkezési Egylet, mint Szövetkezet” 1904. évi

február hó 13-án a Korona vendéglőben 1 korona belépti-díjjal az egylet pénztára javára kedélyes táncmulatságot rendez. A mulatság rendezése élén a választmányon az egylet tagjai közül 100-as rendező-fáradozik.

Nyilvános számadás.

A debreczeni „Függetlenségi és 48-as párt” által, a folyó 1904. évi január hó 7-én az „Arany-Bika” szálloda dísztermében rendezett táncvizsgálat jövedelmeként bevételt belépti díjából és felülfizetésekből összesen: 1289 korona. Ezen összegből felülfizettek:

Márton Imre 20 koronát, Thaly Kálmán, dr. Bakonyi Samu, Kiss Albert, Dicsőfi József, Óri Mihály, Harangi Sándor, L. Nagy Bálint, dr. Fejér Ferencz, dr. Freud Jenő, N. N. (K. J.) 10—10 koronát, Kertész Mihály, Török Mihály, Dankó Béla, dr. Derekesi István 8—8 koronát, Török Bálintné, Bányai Péter, Hoffmann és Kronovitz 6—6 koronát, Zöld Mihály, dr. Varga Lajos, dr. Burger Péter, dr. Kardos Samu 5—5 koronát, B. Nagy János, dr. Abrahám Dezső, Ujváry Jenő, Somogyi Pál, Tóth Gergely, Papp László, Csobán József, Tervei Tamás, Herceg János, Varjasi János, Hódy Béla 4—4 koronát, Kaszás István, Otrokocsi Végh János, ifj. Szücs Mihály, Páfi Ferencz, dr. Aray Béla 3—3 koronát, Kecskés József, Zöld László, Kecskés János, Komlóssy Imre, Varjas Bálint, Kecskés István, Szendi Imre, Bence Mihály, Kovács István, Kálmán József, Kovács András, Sarkadi József, Szathmári Ferenczné, Szalontai Mihály, Szilágyi Ferencz, Tassy Miklós, Boldogh István, Pósalaki Mihály, ifj. Ormós József, Piros István, Kovács Ferencz, Hadházi József, Fazekas Lajos, ifj. Sarkadi Ferencz, id. Piros József, ifj. Piros József, Balogh János ifj. Mike János, Salánki Mihály, Telki József, Schaff János, Török Péter, Pető József, Óri János, Bihari István, Polgári Márton, Fésüs Lajos, Sz. Szabó László, Schwartz Henrik, Szilágyi István, Kovács János, Pető Lajos, id. Bányai István, Varsányi Imre, Sarkadi Ferencz, Kovács Mihály, Dien János, Kiss András, T. Nagy János, Szilágyi Ferencz, Erdei Péter, ifj. Kiss Bálint 2—2 koronát. Nyilas János, Kovács István, Kovács Ferencz, Bujdosó András, Tóth Miklós, Pető Lajosné, Oláh Andrásné, Kiss József, Kiss István, Loós István, Daku István, Bozóki István, Pásztor Sándor, Sallai Sándor, Köblös Mihály, Böszörményi Pál, Papp András 1—1 koronát. Ifj. Kertész István, Kertész László 7—7 korona. Összesen: 384 koronát. Az itt kitüntetett szives adományokért hálás köszönetét nyilvánítja a rendezőbizottság.

Meteor időjós-lása.

Vozáry Pál főmérnök, a szegedi időjós, Meteor most teszi közzé a jövő időjárásra vonatkozó észleleteit. Ezuttal nemcsak egy hónapra, hanem többre jósl előre. Jelzéseit következőekben közöljük: Január hó változási napjai 18 20 22 25-re. Ezek közül a 17-ike enyhe, a mikor a Napon kitörések is várhatók, míg a 18-iki hideg jellegű, a midőn a két ellentétes erőhatás megküzd egymással s ha a kitörések nem lennének igen erősek e küzdelemben, a 18-iki hideg jellege jut tulsúlyra, a midőn valószínű, hogy viharos, esetleg erős havas idő áll be. A 22. is erős hatása. A 25-iki enyhültebb lefolyással. A 9—13-iki csomópontok szel, esetleg derülékeny jelleggel és gyenge enyhültelet.

A bolygók állásaiból következtetve, február hava az 6 11 változási napjaival nem fogja az időjárást felette változatosá tenni s inkább meglehetősen egyforma időközökben váltják fel egymást a hideg és enyhület.

Március hava azonban az 6 14 erős jellegű változási napjaival felette változatosá teszik e hónapot, a midőn a mellbajosok, a kik tehetik, keressék fel a klimatikus helyeket, a kik pedig nem tehetik, használják fel az általam ajánlt tejes és vajbedörzsöléseket

Április 11 változási napja hoz ugyan hideget, meleget, esőt és szelet, de távolról sem lesz oly változatos, mint március s a hideg csak elején, 10-ike körül mutat fagyos jellegét.

Május 13 változási napja napot mutat és pedig 8-án veszedelme fagyos jelleggel, a mely ha azt valamely előre nem látott napkitörés nem enyhíti, a gazdák réme lehet. A fagyos szentek és Orbán kevésbé veszedelmesek. Egyáltalában május 8-át követőleg melegebb és szárazabb hónapok ígérkeznek.

INGATLANOK FORGALMA.

Nagy József és neje János Ágnes veszik a debreczeni 8785. sz. tjkvben foglalt 176 négyszögöl ujosztású földet Kendes Miklós és neje Rajdli Juliánától 528 koronáért. Zsadányi József és neje Barcza Zsuzsanna veszik a pusztá fancesikái 21. számú tjkvben foglalt 27 hold 1133 négyszögöl kaszálót özv. Tóth Jánosné Sallai Sára és társaitól 10,000 koronáért.

Lakatos István veszi a debreczeni 189. és 190. sz. tjkvben foglalt 3 hold 1179 négyszögöl ujosztású földet Bőr Istváné Lakatos Esztertől 1000 koronáért.

Özv. Szathmári Józsefné Kis Mária veszi a debreczeni 2872. sz. tjkvben foglalt 13 hold 740 négyszögöl ondódi földet Geréby Fülöpné és társaitól 9424 koronáért.

Szilágyi József és neje Birinyi Klára veszik a debreczeni 2872. sz. tjkvben foglalt 51 hold 664 négyszögöl ondódi földet Geréby Fülöpné és társaitól 30,730 koronáért.

Jóna János és neje Szilágyi Julianna veszik a pusztá guti 17. sz. tjkvben foglalt 25 hold 268 négyszögöl kaszálót Geréby Fülöpné és társaitól 6500 koronáért.

Föld László és neje Gyulai Teréz veszik a debreczeni 8983. sz. tjkvben foglalt 300 négyszögöl homokkerti szőlőt ifj. Barcsay Miklósé és társaitól 4200 koronáért.

Szupcsa István és neje Nagy Mária veszik a debreczeni 8984. sz. tjkvben foglalt 300 négyszögöl homokkerti szőlőt ifj. Barcsay Miklósé és társaitól 4800 koronáért.

Dr. Nagy Lajos ügyvéd veszi a pusztá bánki 49. sz. tjkvben foglalt 21 hold 285 négyszögöl kaszálót a debreczeni takarékpénztártól 4230 koronáért.

Szathmári József és neje Harsányi Sára veszik a pusztá ebcsi 47. sz. tjkvben foglalt 42 hold 300 négyszögöl tanya földet Tóth Nagy Jánosné 16,000 koronáért.

REGÉNYCSARNOK.

A becstelen.

Irta: **Guy de Montgailhard.**

(Folytatás.)

Egy napon Nero valami üzenettel Poppeához küldött. Ekkor elérkezettnek láttam az időt, érzelmeimet Poppeának tudomására hozni. Nero levelével bejutottam a kegyencez-

nőhöz, hol rabszolgái vettek körül. Atnyujtottam az irást és azt mondtam: A császár megbizásából fontos beszélni valóm van veled. Masunkra hagytak. Hogy mit mondtunk egymásnak, azt már nem tudom. Boldogok voltunk. Ezután már gyakrabban találkoztunk, de sajnos, a boldogság nem tartott sokáig. A büntetés szörnyű volt.

Mars ünnep előestéjén Poppea néma rabszolganője megadta a szokott jelt a találkozásra. Eltávoztam a császár mellől és kegyencznőjéhez mentem. Forró csokok közt te tek el az órák. Majd eloltottam a fáklyákat és szerelemmámorban feküdtünk. Hirtelen valaki erősen megzörgette a szoba ajtaját. A fáklyák meggyultak és Nero dűhtől részegen közeledett felénk. Gazok! kiáltá. Ezt merészeltétek tenni. Bosszuszomjamat véretek sem tudná lecsillapítani. Majd rám mutatva kiadta a parancsot: Lánczolatok meg és dobjátok a keresztények börtönébe. Velük együtt fog elveszni a czirkuszban. Poppea most térdre vetette magát Nero előtt és sirva könyörgött, bocsásson meg nekem. De míg beszélt néhány szót, midőn Nero felbőszülve, ellökte magát. Daczára jajgatásaimnak, elhurozoltak. Utések érték vállamat. Végre megérkeztünk a börtönbe. Meg akartam vesztegetni a börtönőrt, sok pénzt ígértem neki De minden hiábavaló volt. Az őt leszakítá ékszeremet, elvette pénzemet és a keresztények börtönébe vetett. Több órán át önkivületi állapotban voltam.

Midőn kinyitám szememet, egy ember térdelt mellettem komor arccal és halkan imádkozott. Ruffus volt. Mint fiával, úgy beszélt velem. Szelid szavakkal igyekezett fájdalomamban megvigasztalni. Megmagyarázta nekem becsatlenséget és lassankint megtanított a galilei Jézus isteni vallására. Engedelmesen hallgattam, szívem megváltozott és egy napon megkeresztelt. Ettől a naptól kezdve szörnyen fojtogatót a szűgyen. Eddigi fajtalan életem miatt Ruffus legbuzgóbb neofitája lettem. Gyakran demon jelent meg előttem, mely szörnyű vágyakra csábított.

A börtön falára, Euphronimé, a lámpagyújtó, rajzolta Krisztus keresztire feszített meztelen testét, mely előtt sokan imádkoztak. A Sátán e kép által hozott engem kísértésbe. Jézusnak a teste elmosódott és egy másik meztelen test jelent meg előttem. Ekkor örült vágy fogott el engem. Hirtelen a Megváltó helyén megjelenni láttam Poppeának, a kegyencznőnek képét az én édes Poppeámat meztelenül és csábosan, ki magához hívott, karjait felém nyújtá és testét szerelemtől lihegve ajánlotta fel nekem...

A keresztények érdeklődéssel hallgatták Mutius elbeszélését, kit utolsó szavai szörnyen felzúgattak.

— Nyugodj meg fiam, mondá Severus.

Mutius halk hangon folytatta:

— Már nincs sok mondani valóm. Egy este megjelent a börtönben Poppea néma rabszolganője és intett, kövessem. Megértettem, hogy megvesztegette a börtönőrt és menekülésem biztosítva van. Nem akartam elhagyni testvéreimet, a vértanu halált meg akartam velük osztani. De Ruffus mást tanácsolt. — Távozz fiam, így szólt Kövesd e nőt. Te még fiatal vagy. Menj Egyiptomba. Thebaldába. Köszöntsd nevemben utoljára Severus püspököt, ki ott él magába szálva, számos proseltyával. És dicsérd örökké a Megváltó nevét. Könyek közt karjaiba estem, megöleltem szerencsétlen testvéreimet, majd követtem a rabszolganőt. Elhagytam a börtönt. A következő éjjel eltávoztam Rómából, a nélkül, hogy viszontláthatam volna Poppeát és értesültem volna sorsáról. Elérkeztem a tengerpartra. A pénz segítségével, melyet a rabszolganő adott, eljutottam Egyiptomba. Itt kétszer kopogtattam be a keresztény rametek kapuin, de miután megtudták fajtalan életemet, nem bocsájtottak be magukhoz. Testvérek, most tudjátok, ki vagtok! El fogtok-e üzni?

(Vége köv.)

Budapesti árutőzsde.

A „Dabreczen“ távirati tudósítása.

— Déli zárlat. —

Január 19.

Készáru : csendes.

Buza áprilisra	7.85—7.86
„ októberre	7.65—7.66
Rozs áprilisra „	6.59—6.61
Zab „	5.50—5.51
Tengeri májusra	5.29—5.30

SZINLAP.

Kedden, január 19-én, bérlét 93-ik sz.

(C) másodsor:

Aranyvirág.

Operett 3 felvonásban. Irta Martos.

Holnap, szerdán, január 20-án, bérlél 94. szám

„A“ harmadsor:

Aranyvirág.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy **Csapó-utca 17. szám** alatt volt

fűszer- és csemege-üzletemet

volt **Hiztraktáram** helyiségébe, szintén **Csapó-utca 17. szám** alá, a **Zenedével szembe**, a **estmadia-árucsarnok épületébe** helyeztem át, melyet teljesen a mai kor igényeinek megfelelően rendeztem be, úgy, hogy a tisztelt közönség **szükségletét az üzletemhez tartozó árukból a legnagyobb mértékben kielégíthetem**; a mikor ugyanezért szives támogatását kérem, egyuttal ígérem, hogy mint eddig, úgy a jövőben is törekvésem oda irányul, hogy megelégedését minden tekintetben kiérdemeljem. Tisztelettel:

Roth Antal.

Bevezetett, szállítóképes külföldi

Olaj részvénytársulat,

Debreczen és vidéke részére, fizetéképes vagyonos képviselőket keres, a kik határozott számlára, a kizárólagos elárulást állandó készlettel elvállalják. Csak olyan urak jelentkezzenek, a kik iparvállalateknél bevezetve vannak Ajánlatokat „Chicago 9011“ továbbit **MOSSÉ RUDOLF, Bécs I., Seilersstätte 2.**

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy helyben, **Hatvan-utca 4. sz. a. (Koszorus-ház)** egy a mai kor legkényesebb igényeinek megfelelő **légszesz-vizvezeték** berendezési mintaraktárt nyitottam. Üzletemet felszereltem különféle legújabb palálmányu **fűdőszobákkal, clostetekkel, mosdóasztalok, kirakat légszesz lámpák és luszterekkel**, így abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy a n. é. közönségnek nem papiroson, hanem természetben mutathatom meg; ugyszintén a légsz-esz-, vízvezeték-, valamint kutakhoz és vízfelnymó szerkezethez tartozó tárgyakat is és azokat bárhova a legnagyobb szakértelemmel fel is szerelhetem. A „Duraole“ magyar **gázizzófény** képviselőt megkaptam, melyből szintén nagy raktárt tartok és **jutányos árak** mellett árusítom.

Egyben felkérem a n. é. közönséget, hogy minta raktáram iránt érdeklődni sziveskedjék. — Becses pártfogásért esedezik tisztelettel

Gerő József.

légszesz- és vízvezeték szerelő

Telefón szám 328.

Apró hirdetések.

Díja 10 szögig 40 fillér, minden további szög 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szög 4 kr. 8 fillér

Ajánlat.

A VILÁGHIRŰÉ vált gyémánt fekete Bramor posztó kizárólag BOROS TESTVÉREK női divat áruházában kaphatók. Divatos újdonságok megérkeztek. Olcsó árak.

46 HOLD, épületekkel ellátott fekete föld eladó.

Kereslet.

IRODAI teendőket gyakorolt leány felvétetik. A németül beszélők előnyben részesülnek. Írásbeli ajánlatok a kiadóhivatalba intézendők.

EGY IRODISTA, ki a német levelezésben tökéletesen jártas, azonnali alkalmazást talál. Német nyelven írott ajánlatok, a kiadóhivatalba címre kéretnek.

Gyönyörű

farsangi ujdonságok:

Csipkeruhák, Selyemgázok, Ruhaselymek, Áttört Grenadin-szövetek, Sima és mintázott Selyem-Batiztok, Himzett- és Ajour Batiztok, Belépőkre való posztók és selymek, Legyezők, sálók, virágok érkeztek:

BOSZNAV J. és TÁRSA

divatáruházában,
Debreczen, Kossuth-utca 5. sz.

Csake hó 31-ig tart!

Piacz-utca 28. sz. alatt

(Nagytőzsde mellett) lévő **Stein Adolf** bazár-üzle ében az elárúsítás.

Nagy raktár játék, **disz-műruk**, fényképkeretek, **Pfische fénykép és levele ölap albumok**, **Porozellán és majolika disz- és hamutanyerok**, **Gyertyatartók Kézelt és Inggombok**, **nyakkendő-űk evőeszköz, kék zománcot edények**, — **szappan és Parfümök Gyorsfőzők**, mindeu elfogadható árban eladtnak.

Berendezési állványok, a z-talok, gázvilágítási eszközök, levehető kirakat-szekrények bármilyen árért kapható.

Mindig éles

Koronalépés kizárva!

Ezek a főelőnyei az

eredeti H. Patkóknak.

Utánzatok megóvása végett minden H. Patkón az itt látható gyári védjegy van alkalmazva.

Bevásárlásoknál ügyelünk erre és minden utánzatot, mert használhatatlan, utasítsunk vissza.

Leonhardt & Cie

Berlin Schöneberg.

Kérjünk képes árjegyzéket.

Főképviselő Ausztria-Magyarország részére:

Kasza és Breur Budapest. VI.

Mindenféle bélyegzők és izléses nyomtatványokat készít pontosan és olcsón

KRAUSZ JÓZSEF

első debreczeni bélyegzőgyár és könyvnyomda.

Hal-piacz.

Új harisnya-kötőde.

Szedlák és Vámos-ház, Piacz-u. 32. sz.

FISCHBEIN KATALIN

(Schwarz Árminné.)

Elvállalom új harisnyák kötését, basználtak fejelését, pamut, gyapju és merzjelizirt anyagokból, javításokat igen mérsékelt áron.

A n. é. közönség b. figyelmébe ajánlom újonnan bereendezett s. ittlő gégekkel ellátott

↳ **harisnya kötődémet** ↳
Vidéki megrendelések pontosan és közöltetnek.

Tisztelettel

Fischbein Katalin.

Csődkiárulás.

Közadós **Halmágyi Sámuel** csődtömegéhez leltározott és a csődleltár 2—1331. tetelei alatt felvett **női paletok, kabátok, muffok, napernyők, esernyők, flanell és selyem-blouzok** és egyéb női divatcikkék

==== folyó január hó 16-tól 23-ig ====

darabonként a Piacz-utca 47. szám alatti üzleti helyiségben kiárusítottatnak.

Dr. Szöllős Dezső,

csődtömeggazdák.

Az általam legmondosabban összeállított s tekintélyes orvosok által jánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszerárumban.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., egy nagy üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel adatik.

TÓTH BÉLA

gyógytára és illatszerraktára **Debreczenben** (Tisza palota.)

Debreczen, nyomtatott a város könyvnyomdájában. 1904.